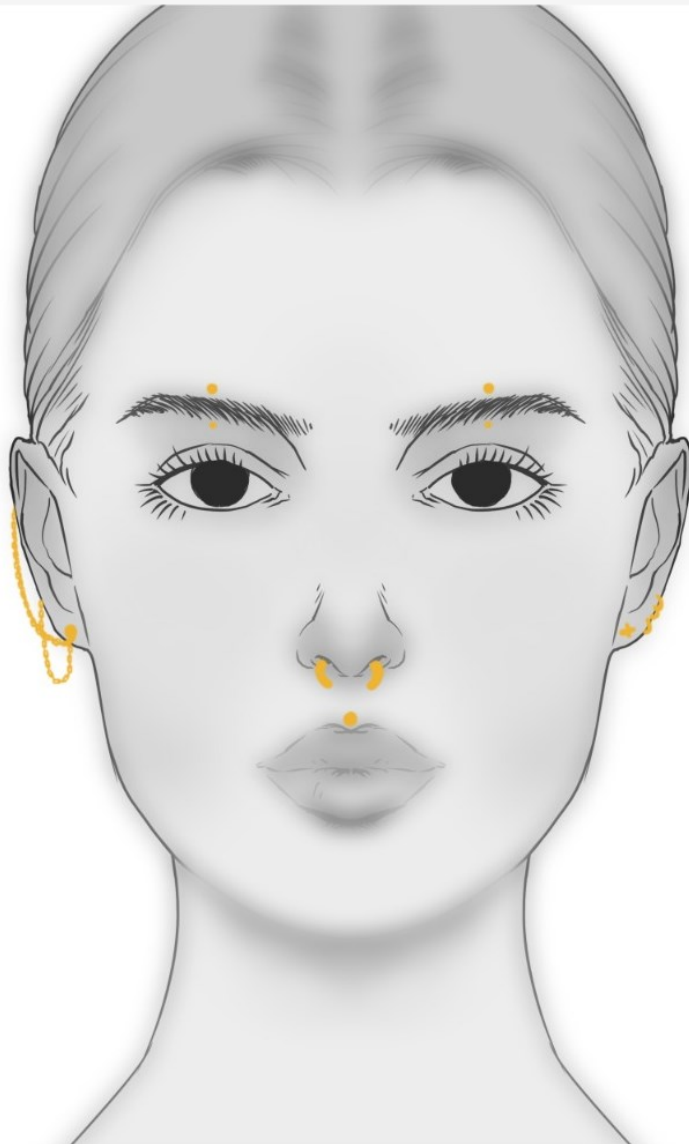

Lävistämiskulttuurin lyhyt historia -
esteettinen tehokeino vai tapa kohdata maailma?

Siru Liedes
DAK17S
Opinnäytetyö
Savonia-ammattikorkeakoulu

Koulutusala Kulttuuriala	
Tutkinto-ohjelma Muotoilun tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Siru Liedes	
Työn nimi Lävistämiskulttuurin lyhyt historia – esteettinen tehokeino vai tapa kohdata maailma?	
Päiväys	1.12.2021
Sivumäärä/Liitteet	33/2
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) -	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Lävistäminen ja lävistyskorut ovat normaali näky Suomen katukuvassa. Varsinkin nuoret ihmiset suosivat erikoisempiakin lävistyksiä korvakorujen lisäksi. Mistä tämä on lähtöisin, onko meillä muita syitä lävistää kehoamme kuin esteettiset syyt? Miksi lävistyskorut eivät ole muuttuneet Suomessa 1990-luvun lävistysbuumin jälkeen?</p> <p>Tässä opinnäytetyössä tutkittiin lävistämisen historiaa ja Suomen lävistämiskulttuurin syntyä ja mitä kaikkea muuta lävistäminen liittyy. Opinnäytetyössä tutkittiin myös, miten lävistyskorujen tekniikka on kehittynyt, kuka sen on keksinyt ja miten. Keräsin tietoa aiheesta kirjallisuutta lukemalla ja tekemällä kaksi kyselyä. Opinnäytetyön toinen kysely suunnattiin lävistetyille ihmisille ja toinen lävistäjille. Sen avulla sain tietoa, minkälaiset lävistyskorut ihmisiä kiehtovat ja miksi ihmiset ovat lävistyksensä hankkineet.</p> <p>Lopputuloksena syntyi lyhyt katsaus lävistämisen historiaan ja lävistämiskulttuurin syntyyn. Sain vastauksen siihen, miksi lävistyskorut ovat sellaisia kuin ovat ja miksi lävistyskorukulttuuri on säilynyt niin samanlaisena kymmeniä vuosia. Lisäksi suunnittelin muuttaman korvakorukokonaisuuden kyselyjen perusteella, koska halusin opinnäytetyöhön kuitenkin näkyviin myös omaa kädenjälkeäni.</p>	
Avainsanat lävistäminen, lävistys, lävistyskoru, lävistyskulttuuri, lävistämisen historia, lävistyskorujen historia	

Field of Study Culture	
Degree Programme Degree Programme in Design	
Author(s) Siru Liedes	
Title of Thesis A Brief History of Piercing Culture - An Aesthetic Effect or a Way to Face the World	
Date 1.12.2021	Pages/Appendices 33/2
Client Organisation /Partners -	
<p>Abstract</p> <p>Piercing and piercing jewelry are a normal sight in the streetscape of Finland. Especially young people prefer even more special piercings in addition to earrings. Where does this come from, do we have any other reasons to pierce our body than aesthetic reasons? Why has piercing jewelry not changed in Finland since the piercing boom of the 1990s?</p> <p>In this thesis, the history of piercing and the birth of the Finnish piercing culture and everything else related to piercing were studied. The thesis also examined how the technology of piercing jewelry has developed, who invented it and how. I have gathered information on the subject by reading literature and sending two surveys. The second survey of the thesis is aimed at pierced people and the second at piercers. It gave me insight into what kind of piercing jewelry fascinates people and why people have acquired their piercings.</p> <p>The result was a brief overview of the history of piercing and the emergence of a piercing culture. I got an answer as to why piercing jewelry is what it is and why the culture of piercing jewelry has remained so similar for decades. In addition, I designed a few earrings based on the surveys because I also wanted to see my own handprint in the thesis.</p>	
<p>Keywords</p> <p>piercing, piercing jewelry, piercing culture, history of piercing</p>	

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Yleistä lävistyksistä.....	6
2.1 Miksi lävistämme?.....	6
2.2 Lävistystekniikka ja korut.....	11
3. Lävistämisen historiaa.....	16
3.1 Lävistykseen liittyviä uskomuksia.....	18
3.2 Lävistyskulttuurin synty Suomessa.....	18
4. Primitiiviset kehonmuokkaukset.....	21
4.1 Milloin tietää, että homma on lähtenyt lapasesta?.....	22
4.2 Lävistettyjen ja lävistäjien kyselyjen tulokset.....	22
4.3 Omat ideat ja matkani lävistysten maailmaan.....	26
5. Pohdinta.....	31
Lähteet.....	32
Kuva- ja kuvioluettelo.....	33
Liitteet.....	34

1. Johdanto

Tämä opinnäytetyö on projekti, jossa tahdon tutkia lävistämisen historiaa, lävistyskoruja ja sitä, miksi lävistäminen on tuhansien vuosien harjoittamisen jälkeen edelleen hieman aiheena tabu. Onko lävistäminen ollut joskus vaurauden tai uskonnon merkki, kuten hindulaisuuteen kuuluva punainen bindi on? Tahtoisin myös yhdistää projektiin prototyypilävistyskorujen valmistamista, sillä vaikuttaa siltä, että lävistyksen, varsinkin korvien alueella, ovat tulossa niin sanotusti takaisin muotiin. Prototyypikorujen valmistaminen auttaisi minua mahdollisesti omalla urallani korumuotoilijana.

Lävistäminen ja lävistyksen ovat kiehtoneet minua aina, ja niitä on kertynyt myös itselleni vuosien varrella. Miksi ihminen kokee lävistyksen tarpeelliseksi ja ovatko ne aina olleet ehottamistapa? Onko siihen, miksi ihminen on alkanut tökkiä itseensä neuloja ja pitää avoimia auki koruilla, lääketieteellisiä syitä? Minkä muun takia ihminen on tehnyt lävistyksiä kuin ulkonäkösyistä?

Lävistyksen ovat varsinkin nuorien keskuudessa näkyvä ilmiö. Suomessa lävistyskorukulttuuri on säilynyt hyvin samantyyppisenä jopa 1990-luvun alusta asti. Muualla maailmassa lävistyskorukulttuuri on muuttunut ja materiaaleja käytetään paljon laajemmin. Esimerkiksi jalometallit, kuten valkokulta ja kulta, ja erilaiset kivi-istutukset ovat tuoneet muutosta ja kaivattua modernia päivitystä lävistyskoruihin.

Suomessa muutos ei ole vielä tapahtunut yhtä näkyvästi. Suomessa yleisimmin käytetään edelleen teräspalloja ja kristalleilla koristeltuja teräspalloja. Materiaaleina ovat usein titaani aloituskoruissa ja kirurginteräs lävistyksen parannuttua. Korut ovat myös hyvin saman tyyppisiä kuin 2000-luvun alkupuolella. Haluaisin tuoda Suomen lävistyskorukulttuuriin muutosta ja oppia mahdollisimman paljon lävistyksistä ja niihin valmistettavista koruista.

Korumuotoilijana haluan kehittää osaamistani juuri lävistyskorujen tekemisessä. Aiheen lähempi tutkiminen auttaa minua vastaamaan kysymyksiini koruissa käytettävien materiaalien ja niiden kiinnitysmekanismien suhteen. Kaikki lävistyksen eivät sijaitse korvissa, ja on hyvä tiedostaa allergisoivat materiaalit ja mahdolliset tulehdusriskit muissa lävistyksissä. Korujen valmistamisen ohella haluaisin myös itse osata lävistää. Uskon hyötyväni aiheesta ammatillisesti, koska olen ollut aiheesta aina kiinnostunut ja toimin myös itse koehenkilönä lävistyskoruja valmistamissani. Luulen myös aiheeni antavan suuntaa sekä mahdollisia vinkkejä lävistyksistä ja lävistyskoruista kiinnostuneelle.

Opinnäytetyössäni tahdon valmistaa tutkimustyön ohessa koruprototyyppejä. Pääosassa opinnäytetyössä aion tutkia lävistämisen historiaa ja lävistämiskulttuuria. Tutkimusmateriaaleina aion käyttää Jouni Hokkasen kirjoittamaa *Lävistetyt* -kirjaa, Elayne Angelin *The Piercing Bible*-lävistysopasta sekä nettiartikkeleita aiheesta. Edellä mainitut teokset antavat minulle hyvän pohjan lävistyskoruista ja niiden tekniikasta. Aion myös teettää kyselyn lävistäjille, sekä meille lävistetyille saadakseni vastauksia tämän päivän lävistyskoruista, niiden materiaaleista ja siihen miten lävistäjät ovat päätyneet ammattiinsa. Haluan myös tietää, onko ihmisillä muita syitä ottaa lävistyksiä, kuin ulkonäkösytyt ja minkälaisista lävistyskoruista lävistetyt pitävät.

Uskon tutkimustyön myös vievän minua lähemmäs yhtä tulevaisuuden toiveammattiani, lävistäjää. Jos haluaa osata valmistaa lävistyksiin sopivia koruja, täytyy olla tietoa ihmiskehon anatomiasta ja varsinkin yleisimmistä lävistyskohteista. Opinnäytetyöni ohessa tulen tutustumaan lähietäisyydeltä lävistämisen saloihin.

Opinnäytetyöni ei ole visuaalisesti niin stimuloiva kuin se voisi olla, ja se on tarkoituksellista. Varsinkin historiaosio on tehty kuvattomaksi. Lävistämisen historiasta ja lävistyksistä löytyy paljon kuvamateriaalia, mutta tarkoitukseni oli luoda informatiivinen ja neutraali opinnäytetyö aiheesta. Lävistämisen historian kuvamateriaali ei välttämättä sovi herkimmille henkilöille. Uskon myös, että kuvat voisivat viedä kirjoittamaltani tiedolta merkitystä. En myöskään halunnut kuvien itsessään jo määrittävän ihmisten mielipiteitä aiheesta. Halusin myös painottaa opinnäytetyöni lävistämisen historiaan ja lävistyskoruihin, enkä assosioida niitä historian epäonnistuneisiin ja radikaaleihin tapoihin.

2. Yleistä lävistyksistä

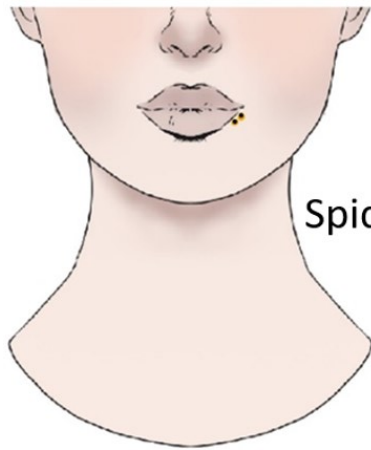
Lävistykset ovat aina olleet enemmän nuorten ja nuorten aikuisten suosiossa kuin muiden ikäryhmien. Hyvin monella 2000- ja 2010-luvulla nuoruuttaan eläneillä on ollut jokin muu näkyvä lävistys kuin korvalävistys. Joko erikoisempi rusto lävistys, huuli-, kulma- tai kielilävistys. Napalävistykset olivat suosionsa huipulla 2000-luvun alkupuolella tribaali- tatuointien ja matalavyötäröisten farkkujen tavoin (Hokkanen 2012, 6).

Lävistys on yksi turvallisimmista kehonmuokkauksista, mikäli sen tekee ammattilainen steriilissä ympäristössä. Lävistyksestä pääsee nimittäin helpommin eroon kuin vaikkapa tatuoinneista. Lävistyksissä on pienempi haavapinta-ala kuin tatuoinneissa ja tatuoinnista huolehtiminen on myös paljon työläämpää. Toisaalta lävistyksissä on yleensä suurempi todennäköisyys tulehtumiseen, esimerkiksi napakoru on kaikista lävistyksistä herkin ja siksi se voi pitkään paranemisajankin jälkeen tulehtua ja kasvaa ulos. (Juntunen 2004, 236–267.)

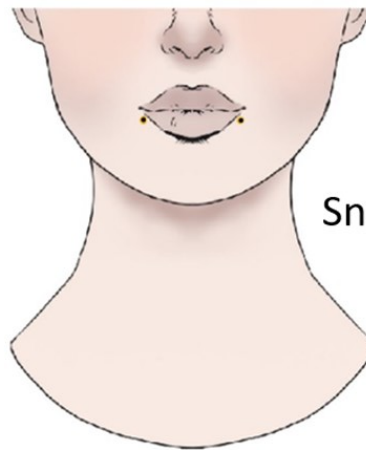
2.1 Miksi lävistämme?

Ihmisillä on ollut aina tarve muokata itsestään joko yhteiskuntaan tai paremminkin tiettyyn yhteisöön sopivaksi. Tatuoinnit ja lävistykset ovat syntyneet näin. Ne ovat olleet heimoissa siirtymäriittejä aikuisuuteen tai saavutettuja virstanpylväitä. Myös omia saavutuksia on ollut tapana tatuoida itseensä. (Sharon, 2004.)

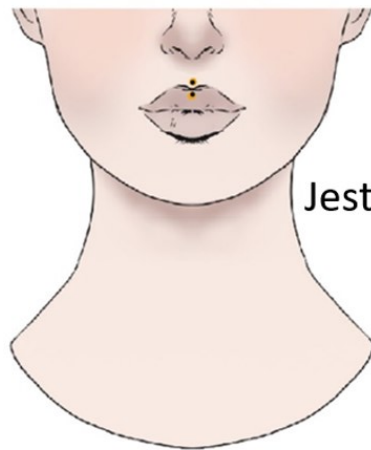
Tänä päivänä lävistysten merkitys on varmasti riippuvainen lävistetyn ihmisen omista uskomuksista. Monelle lävistykset ovat vain tapa koristaa kehoa, halu hankkia koruja ja muuttaa itsensä sen näköiseksi kuin haluaa olla. Lävistyksistä tulee osa identiteettiä ja voi olla, että niistä ei halua luopua koskaan. Lävistys voi kuulua myös tietyn ikäisen identiteettiin. Esimerkiksi monet teinit ottavat huulikorun (Kuva 1 ja 2, 7–8) ja kasvaessaan aikuiseksi antavat sen kasvaa umpeen, koska se ei sovi heidän aikuisen identiteettiinsä. (Hokkanen 2012, 6–72; Juntunen 2004, 237.)

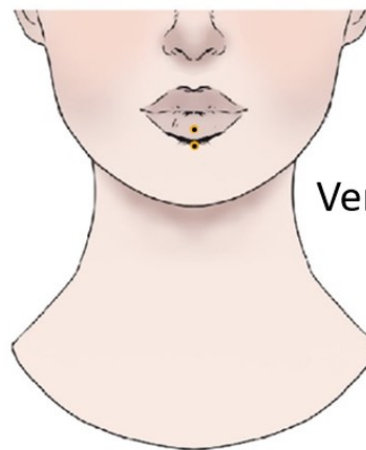
Spider bites

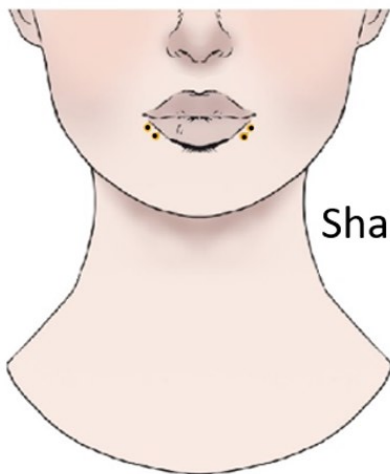
Snake bites

Jestrum

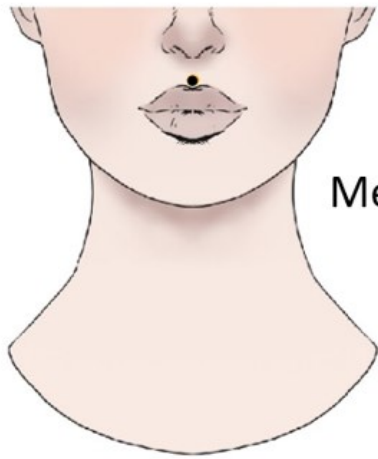

Vertical labret

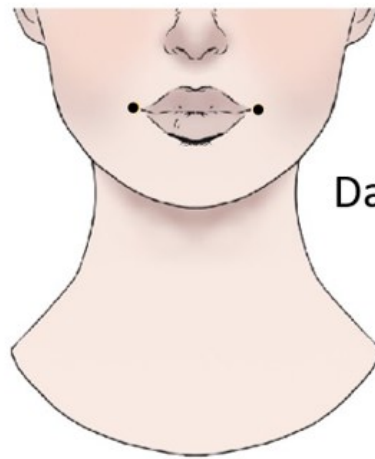

Shark bites

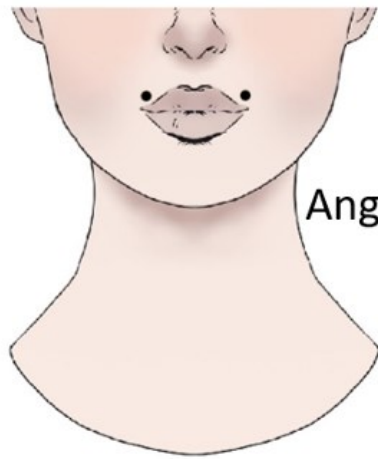
Kuva 1 Huulilävistys kartta (Liedes, 2021)

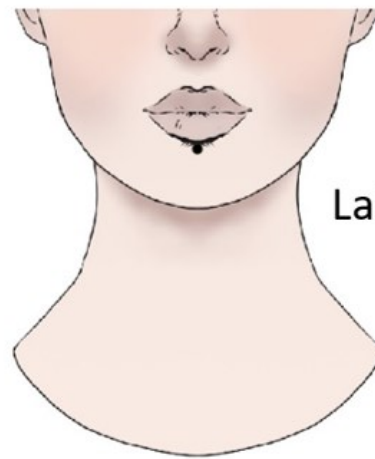
Medusa

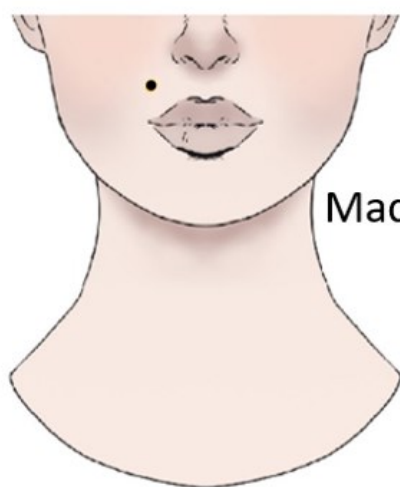
Dahlia

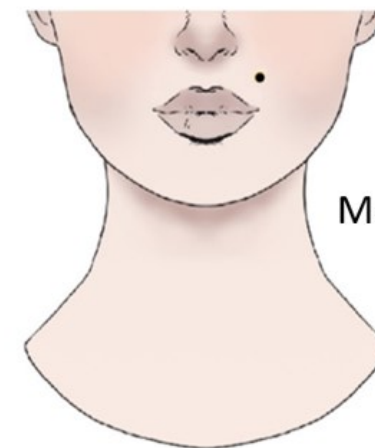
Angel bites

Labret

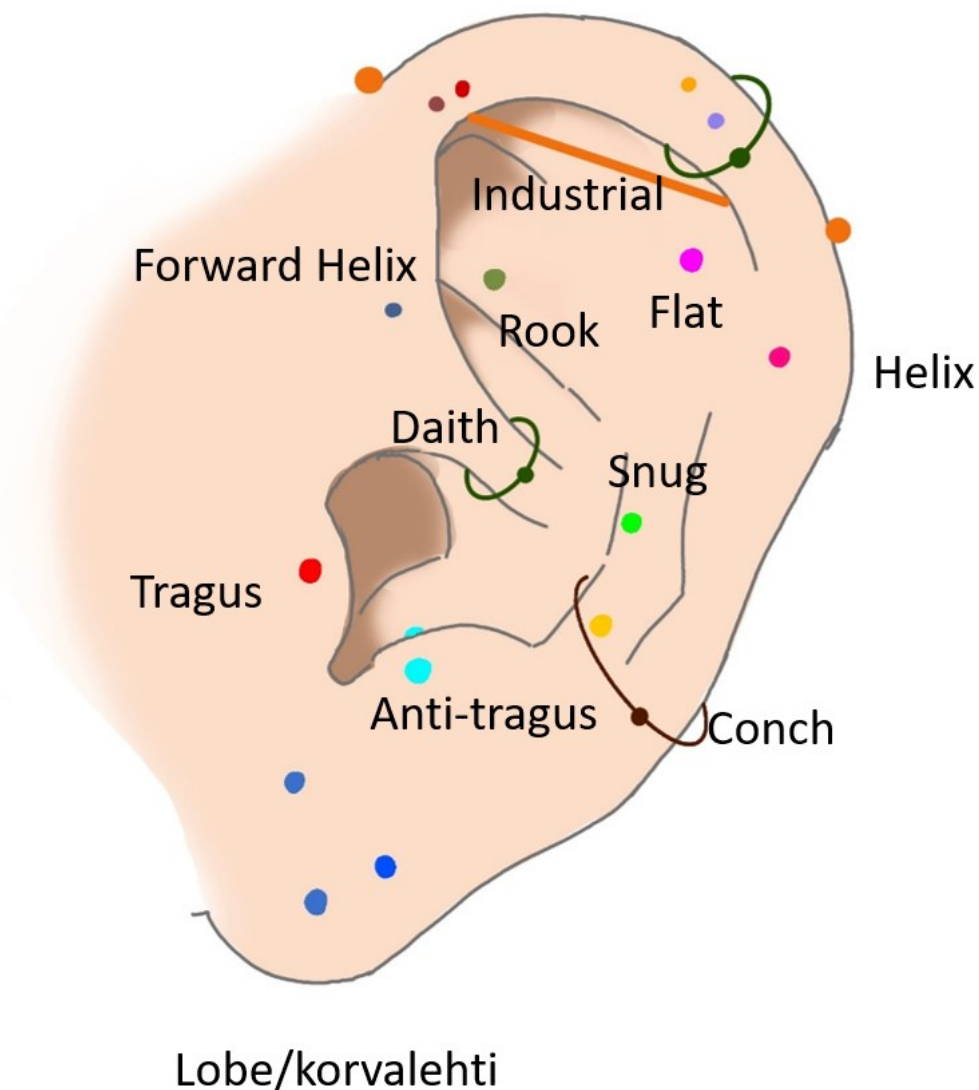
Madonna

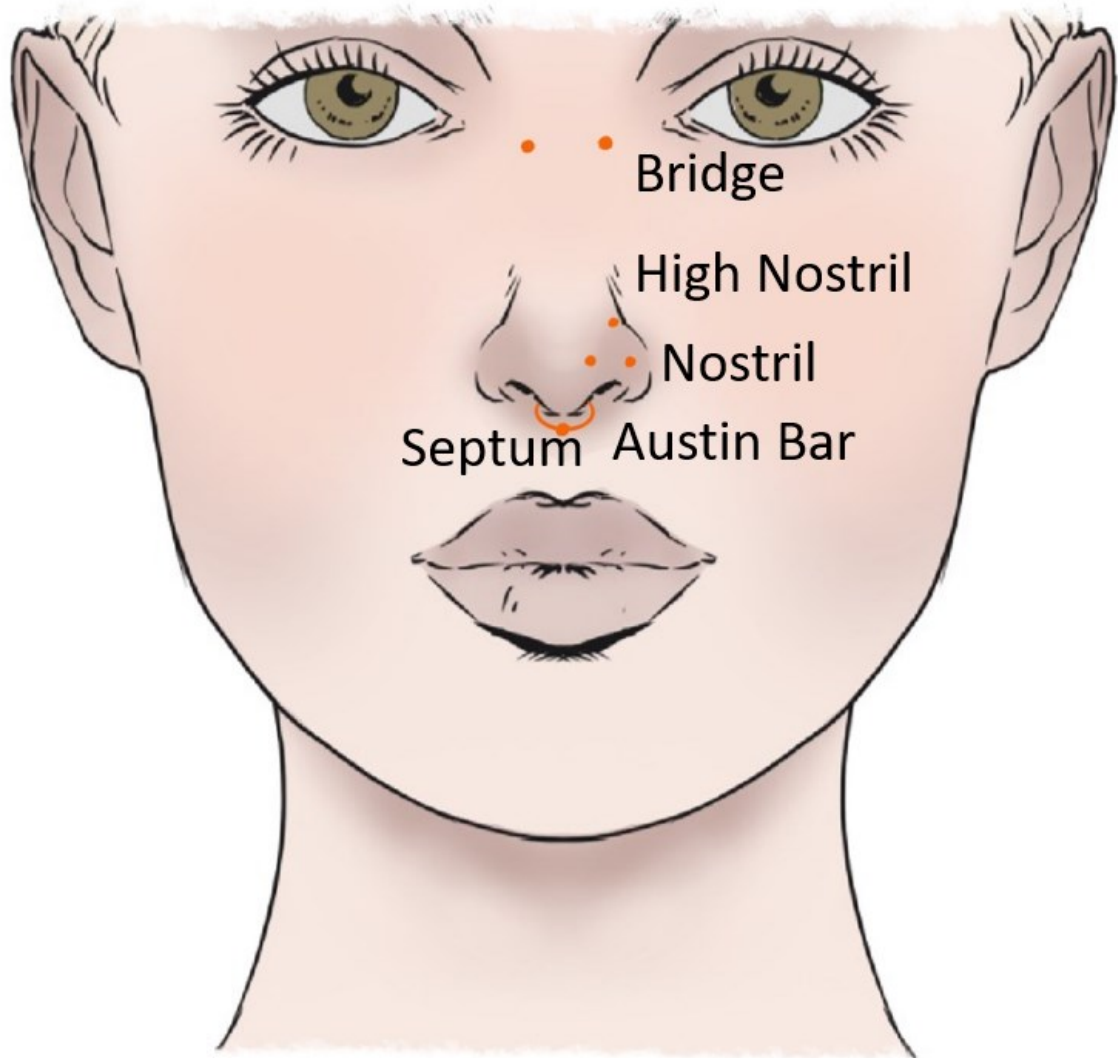
Monroe

Kuva 2 Huulilävistys kartta 2 (Liedes, 2021)

Hokkanen (2012, 6–27) toteaa, että länsimaisessa yhteiskunnassa lävistämistä ei pidetä siirtymäriittinä. 18-vuotias henkilö saa teettää minkä tahansa lävistyksen täysi-ikäisyyden saavutettuaan, mutta tapana ei ole ottaa mitään tiettyä lävistystä sen kunniaksi. Lävistys on enemmänkin tapa palkita itsensä jostain saavutuksesta tai saada keho takaisin omaan hallintaan. Esimerkiksi on äitejä, jotka ovat hankkineet jonkin korvalävistyksen aina lapsen syntymän kunniaksi (kuva 3, 9). On ihmisiä, jotka ottavat lävistyksen vuosittain siitä, kun ovat voittaneet syövän tai muun sairauden. Joillekin lävistykset ovat tapa palkita tai muistuttaa itseään jostain vanhasta, vaikeasta ajasta. Se voi olla tapa hyväksyä, jokin osa kehossaan ja se voi olla tapa ottaa elämä omiin käsiinsä.

Kuva 3 Korvalävistys kartta (Liedes, 2021)

Kuva 4 nenälävistys kartta (Liedes, 2021)

2.2 Lävistystekniikka ja korut

Hokkasen (2012, 78–85) mukaan 1970-luvulla Doug Malloy, oikealta nimeltään Richard Simmonton, jota pidetään lävistystekniikan ja lävistyskorujen yhtenä pioneerina, oivalsi, että lääketieteellisuuden neulat ovat juuri oikeanlaisia ja tarpeeksi teräviä lävistämiseen. Pian tämän jälkeen keksittiin, että lävistysneulan täytyy olla suurempi, jotta koru mahtuisi lävistykseen runnomatta kudosta. Alettiin käyttää hevosille tarkoitettuja neuloja, jotka olivat huomattavasti suurempia, kuin ihmisläketieteessä käytettävät kanyylineulat. Toinen kolmesta länsimaisen lävistyskulttuurin synnyn pioneereista, eli Jim Ward, oivalsi pian, että lävistyskorun voi asettaa neulan tylppään päähän, koska neula on ontto, jolloin koru asentuu automaattisesti jo lävistysvaiheessa. Tällä tavoin, lävistetty kohta ei joudu liialle rasitukselle, kun korua ei tarvitse asettaa erikseen lävistykseen. Tätä metodia käytetään yhä tänäkin päivänä.

Seuraava suuri muutos ja kehitysaskel olivat Pennington-pihdit. Alun perin leikkauksissa käytettävät pihdit sopivat lävistämiseen erinomaisesti (kuva 5). Lävistettävä kohta pysyy paikallaan ja pihdeissä on reikä, jonka läpi neula pääsee kulkemaan. (Hokkanen 2012, 78–85) Tämä metodi keksittiin nännilävistyksiä varten, mutta sitä käytetään tätä nykyä kaikkia lävistyksiä tehdessä. Joidenkin lävistysten teko olisi ilman lävistyspihtejä mahdotonta, esimerkiksi bridgelävistyksen saaminen suoraan ja oikeaan kohtaan olisi haastavaa ilman näitä apuvälineitä (Kuva 4, 10)

Kuva 5 Pennington-pihdit (Porpeller, Dreamstime.com)

Juntusen (2004, 239) haastatteleman lävistäjä Yazka Loven mukaan ensimmäisenä lävistämiseen tarvitaan steriili tila, huone, jossa liikkuvat ihmiset, jotka osaavat puhdistaa työvälineet ja tilat sekä olla koskematta tiettyihin pisteisiin ja kohteisiin. Vaikka lävistäminen on nopea toimenpide, kun kyseessä on ammattilainen, se vaatii paljon niin sanottua näkymätöntä

työtä. Lävistys huone, sen sterilointi, työkalujen puhdistus, oikeanlaiset korut, nämä toimenpiteet koostavat lävistyksen hinnat.

Lävistyksen ottamisessa on aina riskinsä. Kyseessä on kuitenkin neulalla tehtävä avohaava, joka pidetään auki korun avulla. Siksi aloituskorun täytyy olla mahdollisimman puhdasta ja allergiasoimatonta materiaalia ja esimerkiksi kirurginteräs tai hopea ei sovellu ensikoruksi. Kirurginteräksessä on pieniä määriä nikkeliä, minkä tähden useat lävistysliikkeet eivät käytä siitä valmistettuja koruja ensikoruina. (Juntunen 2004, 239; Angel 2009, 74–79.)

Parhaiten ensikoruksi lävistykseen soveltuu esimerkiksi titaani, sillä titaanista ei löydy nikkeä. Lävistyksen parannuttua tilanne on toinen ja silloin muutkin seosmetallit voivat sopia lävistykseen kuten kirurginteräs. Titaani, niobium, kulta ja platina sopivat tuoreen lävistyksen korumateriaaleiksi. Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että puhutaan seosmetalleista, joten allergisista reaktioista ei voi olla täysin varma. Myös metallien vahvuus vaihtelee minkä takia kaikkia metalleja ei voi käyttää kaikkiin lävistyskohteisiin. Akryylimuovia, hopeaa, luonnonmateriaaleja, kuten puuta tai halpoja seosmetallikoruja ei suositella käyttämään tuoreessa lävistyksessä suuren tulehtumisriskin vuoksi. Lasista taas ei pystytä valmistamaan tarpeeksi kestäviä ja teknisesti oikeanlaisia koruja muualle kuin korvan alueelle jo parantuneisiin lävistyksiin, kuten venytyksiin. (Juntunen 2004, 239; Angel 2009, 74–79.)

Lävistyksen tulehtuminen on aina riski, ja tulehtuneen lävistyksen kanssa täytyy olla tarkkana, jottei tulehdus leviä (kuva 6, 14). Riskinä on myös korun uloskasvaminen tai vinoon kasvaminen. Korun lähtiessä liikkumaan riskinä on, että koru kasvaa lävistyksen sisään tai lävistysalue repeytyy kokonaan jättäen arven.

Kuva 6 Tulehtunut lävistys

Lävistyksestä huolehtiminen on tarkkaa. On tärkeää, että lävistyksen ollessa paranemisvaiheessa sen annetaan parantua rauhassa. Kaikilla lävistyksillä on yli neljän viikon paranemisaika, osalla lävistyksillä paranemisaika voi olla kuukausia, jopa vuosi. Esimerkiksi korvalehden paraneminen kestää 4–8 viikkoa, kun taas esimerkiksi traguslävistyksellä kestää 3–9 kuukautta parantua. Paranemisajan jälkeenkin on mahdollista, että lävistys tulehtuu sen joutuessa räsitykseen (Angel 2009, 181–191).

Lävistysten puhdistaminen tapahtuu tänä päivänä suolaliuksella ja hanavedellä huuhtelemalla, jottei suola jäisi lävistykseen. Se on kaikista hellin tapa puhdistaa lävistys. Aiemmin on neuvottu käyttämään alkoholia ja desinfiointiaineita. Edellä mainitut kuitenkin kuivattavat ihoa sekä poistavat lävistyshaavasta kaiken aina hyvistä bakteereista haitallisiin hidastaen paranemista (Angel 2009, 181–191). Hanavesi ja suolaliuosohjeistus on edelleen voimassa tänäkin päivänä lävistyksiä ottaessa.

Yleisin paikka ottaa lävistyksiä on korva, tarkemmin korvalehti (kuva 4, 11). Ihmiset eivät usein edes miellä korvareikiä lävistyksiksi, sillä ne ovat niin yleisiä varsinkin naisilla. Nykyään harvinaisempaa on, että naisella ei ole korvareikiä. Korvakorut eroavatkin muista lävistyksistä siten, että korvakorujen lukitus on usein paljon yksinkertaisempi kuin muiden lävistyskorujen.

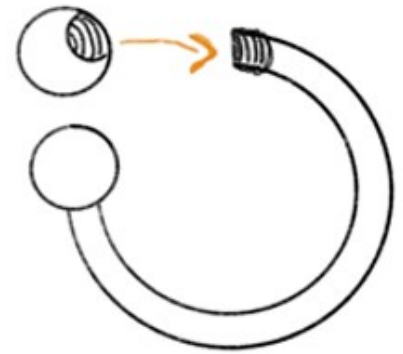
Kuva 7 hopeatausta korvakoruun (Liedes, 2021)

Normaalit korvakorujen lukitustaustat eivät sovellu ensi lävistyskoruille (kuva7, 14). Samanlaiset tapit ovat myös kirurginteräksisissä koruissa, joita valmistetaan lävistyspyssyjä varten. Riskinä näissä on, että tausta painautuu lävistyksen sisälle, sillä lukon paikka voi liikkua korun ollessa lävistyksessä. Tämä voi aiheuttaa lävistyksen tulehtumisen ja pahimmillaan on mahdollista, että tausta jää jumiin ihon alle, josta se täytyy poistaa kirurgisin menetelmin. On myös mahdollista, että lävistykseen sopivakin lävistyskoru kasvaa lävistyksen sisälle, jos koru on liian lyhyt, eikä lävistysalueella ole tilaa turvota tarpeeksi (Kuva 6, 13). Samoin kuin ennen oikeiden lävistyskorujen syntyä, useat Jim Wardin lävistämät nännikorut jouduttiin poistamaan kirurgisesti lävistykseen asetettujen korvakorurenkaiden takia. Lukitus ei ollut oikeanlainlainen lävistykseen, eikä lävistykselle riittänyt tilaa turvota, korun lyhyen tapin takia 1970-luvulla. Tämä oli ennen kuin lävistyksille kehitettiin oikeanlaiset korut. (Hokkanen 2012, 78.)

Huulilävistyksiin asetettävien korujen on pakko olla rengasmallisia tai korussa on oltava ruuvattava lukitus sijainnin takia (kuva 2 ja 3, 10–11). Huulilävistyksissä tulisi olla mieluiten sisäkierteinen koru (Kuva 8, 15). Ulkokierteisissä koruissa kierre menee lävistyksen läpi. Tämä tekniikka aiheuttaa tuoreelle ja vanhallekin lävistykselle räsitusta sekä kuljettaa likaa ja epäpuhtauksia lävistykseen (kuva 9, 15). Toinen hyvä vaihtoehto sisäkierteelle on napsautettava lukitus (kuva 10, 16). (Angel 2009, 65–78.)

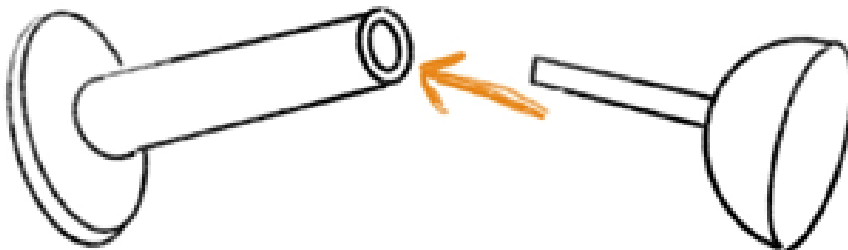

Kuva 8 Lävistyskoru sisäkierteellä (Liedes, 2021)

Kuva 9 lävistyskoru ulkokierteellä (Liedes,2021)

Lävistystä ottaessa on hyvä muistaa, että kaikki lävistykset eivät sovi kaikille. Eikä kyseessä ole ulkonäköseikat, vaan ihmisen anatomia. Joitain lävistyksiä ei yksinkertaisesti pysty tekemään kaikille. Siinä vaiheessa lävistäjän on kerrottava, ettei lävistys onnistu. Hänen ei tulisi lähteä tekemään lävistystä, vaikka asiakas vaatisi niin. (Juntunen 2004, 237–243.)

Kuva 10 Lävistyskoru napsautustekniikalla (Liedes, 2021)

3. Lävistämisen historiaa

Ihminen on muokannut kehoaan halki ihmiskunnan historian. Ötziältä, yhdeltä maailman vanhimmista muumioista, löydettiin tatuointeja ja hänen korvalehdissään olevat lävistyksiset oli venytetty noin 10 millimetrin kokoisiksi. Esimerkiksi beduiiniheimon keskuudessa nenärenngas on ollut perinteisesti naisilla avioitumisen ja miehillä vaurauden merkki. Häiden yhteydessä mies antaa avioitumisen merkiksi naiselle nenäkorun, jonka koosta on voitu päätellä myös perheen varallisuus. Mahdollisen eron sattuessa se on ollut naiselle myös taloudellinen turva. 1500-luvun Intiassa shanf-nimisestä nenärenkaasta tuli muotia mogulikuninkaiden hovissa. Kyseinen nenärenngas tunnetaan noin 4000 vuoden takaa. Yleensä koru on iso rengas, mistä lähtee ketjuja korvien alueelle. Kultaisella nenäkorulla on ollut käytännön tarkoitus: se oli naisen taloudellinen turva, sillä parin mahdollisesti erotessa voi nainen myydä korun. (Hokkanen 2012, 13–14; Juntunen 2004, 234.)

”Lävistyksillä on lähes yhtä vanha historia kuin tatuoinneilla” (Juntunen 2004, 234). Lävistyksiset eivät ole olleet alkujaan koristeita. Useimmat lävistyksiset sijaitsevat akupunktiopisteissä, minkä vuoksi niillä uskotaan olleen myös lääketieteellistä merkitystä. Intiassa naisten nenälävistyksiset tehdään vasempaan sieraimen ayrveda-lääketieteen mukaan. Vasemman sieraimen lävistämisen uskotaan helpottavan kuukautis- ja synnytyskipuja sekä lisäävän naisen hedelmällisyyttä. Nenäkorujen historia ulottuu kauas, jopa Raamatussa on maininta nenäkoruista. Länsimaissa taas nenäkoru on ollut kapinallisuuden merkki. 1960-luvulla hipeillä nähtiin usein nenäkoruja, jotka he toivat mukanaan Yhdysvaltoihin. Myöhemmin 1970-luvulla punkpiirit ovat omaksuneet nenäkorukulttuurin. (Hokkanen 2012, 13–15; Juntunen 2004, 236.)

Genitaalialueen lävistyksien tehtävänä on tänä päivänä tuoda ihmiselle itsevarmuutta. Lävistystä kaikki eivät tule näkemään, mutta se voi tuoda kantajalleen itsevarmuutta juuri siitä syystä. Todennäköisempää kuitenkin on, että genitaalialueen lävistyksiä otetaan seksuaalisista syistä, vaikka lävistyksiset on kehitetty täysin päinvastaiseen tarkoitukseen. Niiden on ollut tarkoitus estää yhdyntä. Esimerkiksi Roomassa gladiaattorien esinahat suljettiin renkailla, jotta he eivät harrastaisi seksiä ja sitä myöten menettäisi voimiaan tulevia taisteluista varten. Naisille taas kuului usein sukuelinten lävistämiseen myös infibulaatio, ympärileikkaus. Ympärileikkauksen jälkeen asennettiin lävistyksiset, jotka estivät yhdynnän. Todennäköisimmin näitä siveysvöitä on tehty muinaisessa Egyptissä orjille vastoin heidän tahtoaan. (Hokkanen 2012, 26–27.)

Kuuluisin miesten genitaalialueen lävistys on varmaankin Prince Albert. On kerrottu, että kuningatar Viktorian puolisolalla prinssi Albertilla oli tämä kyseinen lävistys, josta sen nimi

onkin peräisin. 1800-luvulla miehillä oli muodissa kireät, ihonmyötäiset housut. Ei kuitenkaan ollut soveliasta, että sukuelimet näkyisivät housujen läpi. Kyseisen lävistyksen ansiosta sukuelin saatiin sijoitettua housuissa sivuun ja korkeammalle, jottei se olisi niin näkyvillä. Lävistämistä ja siihen kuuluvaa rengasta onkin tuohon aikaan saatettu kutsua myös pukeutumisenrenkaaksi. Samoihin aikoihin varsinkin miesten genitaalialueen lävistyksiä on alettu tehdä seksuaalisen nautinnon lisäämiseksi. (Juntunen 2009, 234–235; Hokkanen 2012, 27–75.)

Lävistyskorut rantautuivat länsimaihin 1600-luvulla, kun lävistetyt korvat ilmestyivät miesten muotiin. Korvarenkaat olivat yhteiskuntaluokasta riippumatta koko kansan asuste, joita suosivat lähes kaikki aatellisista kadunmiehiin. (Thorne 2010, 15.) Aluksi lävistäminen tapahtui hakaneuloilla. Koruvalikoima oli tässä vaiheessa niin suppea, että nännikoruihin koetettiin tavallisia kultaisia korvarenkaita. Se päättyi siihen, että nännistä jouduttiin kaivamaan auennut koru kirurginveitsellä pois. (Hokkanen 2012, 78.)

Fakir Musafar (Roland Loomis), Doug Malloy (Richard Simmonton) sekä Jim Ward ovat niin sanottu pyhä kolminaisuus lävistyskulttuurin syntymisessä. Ilman heitä meillä ei todennäköisesti olisi kaikkea tietoa lävistyskorujen tekniikasta. Vuonna 1975 Malloy houkutteli Wardin tekemään ja suunnittelemaan erilaisiin lävistyksiin koruja, sillä esimerkiksi korvakorut nännikoruina saattoivat johtaa pahoihinkin komplikaatioihin. (Hokkanen 2012, 77.)

Jim Ward alkoi kehittää pelkästään lävistämiseen kohdennettuja työkaluja ja koruja. Samoihin aikoihin Yhdysvalloissa avattiin Gauntlet- lävistysliike, joka sijaitti Wardin kotona. Hän opetteli lävistämään ja valmistamaan erikoisempia lävistyskoruja. Tässä vaiheessa lävistäminen oli vielä hyvin alkeellista, mutta liikkeen myötä ja asiakaskunnan kasvaessa lävistyskulttuuri on kehittynyt hiljalleen siihen, mitä se on myös tänä päivänä. (Hokkanen 2012, 77.)

Jim Ward aloitti lävistysten tekemisen itselleen ja ystävilleen 1960-luvulla. Hän kuului sado-masokistiseen moottoripyöräkerhoon, jossa hän tutustui merimieheen, jonka korvat olivat lävistetyt. Merimies rei'itti Wardinkin korvat, pakkomielle lävistykseen oli syntynyt. Samalla syntyi ajatus, onko lävistysten tekoon muuta menetelmää kuin ”nasta ihon läpi pullonkorkkia vasten”. Nännilävistyksiin ja muihin erikoisempiin lävistykseen täytyi keksiä myös jonkinlainen muu koru, sillä korvakorut eivät soveltuneet muuhun tarkoitukseen. 1970-luvulla löytyi kuitenkin yksi seppä San Diegosta, kuka osasi valmistaa lävistyskoruja tarpeen vaatiessa, mutta hän veloitti 200 Yhdysvaltain dollaria renkaalta. Ward tiesi pystyvänsä valmistamaan koruja huomattavasti halvempaan hintaan. (Hokkanen 2012, 77–83.)

Lävistyskulttuuri oli kuitenkin niin alussa ja lävistyksiin liittyi vahva stigma. Vain homo- ja sadomasokistipiireihin kuuluvilla oli lävistyksiä. Miehet, joilta löytyi yksi tai useampi korvarengas oli todennäköisesti homoyhteisön jäsen, sillä korvarengas oli helpompi viestittää olevansa kiinnostunut miehistä. Siksi 1980-luvullakin miesten korvalävistysten tullessa muotiin tapeltiin siitä, kumpi korva kertoo lävistäjän olevan homo. 1980-luvun Yhdysvalloissa miehen korvakoru oli nimittäin seksuaalinen merkki ja sen koodisto oli tarkka. Vasemmassa korvassa oleva koru merkitsi heteroa ja oikea homoa. Homoyhteisön sisällä vasen tarkoitti alistavaa ja oikea alistuvaa. (Honkanen 2012, 133.)

3.1 Lävistyksiin liittyviä uskomuksia

Kun lävistyksiä on alettu tekemään, tarkoituksena ei ole ollut ainoastaan koristautuminen. Esimerkiksi vielä tänäkin päivänä monet migreenistä kärsivät hankkivat daith-lävistyksen. Vaikutuksista on ristiriitaista tietoa, sillä lävistys auttaa todennäköisesti vain lävistämisen aikana ja sen parantuessa. On migreenistä kärsiviä, jotka kertovat lävistyksen helpottaneen heidän migreenejään ja osa kertoo migreenien palanneen samanlaisina heti lävistyksen parannuttua. (Juntunen 2004, 235.)

Korvalävistykset ovat yksi vanhimmista ja yleisimmistä lävistyksistä vielä tänäkin päivänä. Vasemmassa korvalehdessä oleva korvarengas on estänyt paholaista pääsemästä ihmisen päälle. Nykyään korvakorut ovat yleisempiä naisilla kuin miehillä. Miehillä korvakorujen suosio on vaihdellut aikakausittain. Esimerkiksi Julius Caesarin aikaan Roomassa ne olivat yleisempiä miehillä kuin naisilla. Korvarengas koko ja materiaali ovat olleet myös merkki ihmisen vauraudesta. Merirosvoilla taas suurien korvarengas käyttöön on liittynyt uskomus siihen, että mitä suuremmat renkaat, sitä parempi näkökyky merellä. Septum-lävistys on löytynyt useimmiten sotilailta heimoissa. Sen on ollut tarkoitus pelottaa vihollisia, koska lävistys on löytynyt myös häriltä. Lävistetyt ja tatuoidut ihmiset olivat aluksi myös valtavirtakulttuurin pohjasakkaa, vankeja tai merirosvoja, mikä lisäsi lävistyksien kummeksuntaa. (Juntunen 2004, 234–235.)

3.2 Lävistyskulttuurin synty Suomessa

Lävistäminen on rantautunut Suomeen 1990-luvun alkupuolella. Ennen tätä katukuvassa ei paljon lävistettyjä ihmisiä näkynyt. 1980-luvulla otettiin suurimmat askeleet Suomen lävistyskorukulttuurin syntyyn. Kuten Honkanen kirjoittaa, olisi mahdotonta käydä läpi Suomen lävistyskulttuurin syntyä ilman Nalle Virolaista. Kuvataiteilija ja sarjakuvapiirtäjä Nalle

Virolainen on keksinyt suomenkielisen termin ”lävistys” 1980-luvun loppupuolella kirjoittaessaan ensimmäisiä lävistysartikkeleita. (Hokkanen 2012, 130.)

Vuonna 1983 Virolainen teki ensimmäiset lävistyskokeilunsa. Hän teki ihoonsa reiän ja yritti tunkea siihen korua, kuitenkin tehtävässä onnistumatta. Tässä vaiheessa Suomessa ei lävistyksistä tai lävistämisestä tiedetty juuri mitään. Muutamassa 1970-luvulla Suomessakin ilmestyneessä yhdysvaltalaisessa lehdessä oli kuitenkin ollut kuvia, joissa punkkareilla on hakaneula lävistetty posken läpi. Lehdessä ei kuitenkaan ollut tietoa oikeasta lävistystekniikasta tai työkaluista. (Hokkanen 2012, 128–131.)

Suomessa, kuten muuallakin maailmalla, oli kuitenkin yleistä, että naisilla oli korvarenkaat. 1950-luvun jälkeen ei käytetty enää paljon klipsikorvakoruja, vaan korvat lävistettiin oikeasti lävistuspysyillä. Miehillä se ei kuitenkaan ollut yleistä eikä oletettua, mutta 1980-luvun lopussa miesten korvarenkaat nousivatkin yhtäkkiä muotiin. Sen ajan nuorisokulttuurissa se oli iso askel, vaikka historiallista merkitystä sillä ei oikeastaan ollut. (Hokkanen 2012, 133.)

Vuonna 1986 Virolainen osti itselleen koruliikkeestä kultarenkaat. Hänen sairaalassa vahtimestarina työskennellyt ystävänsä toimitti hänelle suuria injektioruiskun neuloja. Injektioruiskun neulaan pystyi kiinnittämään kultasepäliikkeestä ostetun ohuen kultarenkaan pään. Näillä tarvikkeilla hän teki itselleen nännilävistyksen. Virolainen keksi ja käytti tätä metodia, jos oikeita työkaluja tarkoitukseen ei löytynyt. (Hokkanen 2012, 133–134.)

Toinen keskeinen hahmo Suomen lävistyskulttuurin synnyssä oli Wiki Wickman, Gay Gambinin baarimikko ja nuori helsinkiläispunkkari, jolle Virolainen suostui tekemään myös nännilävistyksen 1980-luvun lopulla. Lävistyksiin tarkoitettut korut eivät kuitenkaan sopineet lävistykseen, vaan Wickmanin täytyi käyttää korvarenkaitaan nännilävistyksissään. Kesähelteen ja rajun lävistyskokemuksen myötä hänen oli pakko olla sinä päivänä työpaikallaan ilman paitaa. Nännilävistyksen herättivät paljon huomiota, tosin myönteisessä mielessä. Ei mennyt kauan, kun Wickmania pyydettiin tekemään lävistyksiä myös muille. Ihmiset olettivat hänen osaavan tehdä lävistyksiä, sillä olihan hänellä itselläänkin paljon lävistyksiä. (Hokkanen 2012, 138.)

Wiki Wickman sai kuitenkin käsiinsä Yhdysvalloista PFIQ-lehden, josta hän sai tarvittavan tiedon lävistysten teknisestä puolesta. Lävistyksiä hän teki sadomasokistissa piireissä, sillä vielä tässä vaiheessa muut kuin korvalävistyksen olivat liian erikoisia tavallisilla ihmisillä. Lävistäminen keskittyi kuitenkin genitaalialuille sekä nänneihin. Tämä koski sekä miehiä että naisia.

Kaikki lävistykset, jotka Wickman teki, olivat hyvinkin kokeellisia, sillä usein kesken lävistysprosessin hänen täytyi etsiä tarvittava tieto ja ohjeet uudestaan PFIQ-lehdestä. Lävistäminen tapahtui hitaasti kokeilemalla. (Hokkanen, 2012, 138–139.)

Vuonna 1990 Wickman matkusti Yhdysvaltoihin. Lävistyksiä näkyi kaikkialla katukuvassa. Hän tapasi reissullaan Fakir Musafarin, lävistyksien ja modernin vartalonmuokkausliikkeen isän. Näiltä matkoilta Wickman sai tarvittavaa tietotaitoa sekä juuri oikeanlaisia, lävistyksiin suunnattuja koruja. Hän myös hankki itselleen useita lävistyksiä matkalla ollessaan. Hän vieraili myös Gauntlet-liikkeessä, joka oli ensimmäisiä lävistysliikkeitä Yhdysvalloissa. (Hokkanen, 2012, 135–140.)

Vuonna 1990 Helsinkiin avattiin Harness-lävistysliike, joka oli pelkästään lävistyksille. Tanskalainen Mette Hintze toimi lävistäjänä Harness-liikkeessä 1990–1992. Tänä aikana hän lävististi alle 300 ihmiselle noin 500 lävistystä. Häneltä Love on saanut tärkeimmät perusoppinsa lävistämiseen ja lävistystyökalujen ja -tilojen sterilointiin. Lisäksi hän oppi paljon lävistämisen etiikasta. Loven liikkeen ja televisiojulkisuuden ansiosta lävistyskulttuuri ja tieto lävistämisestä alkoivat levitä kulovalkean tavoin Suomessa muihinkin kuin sadomasokistisiin piireihin. (Hokkanen 2012, 140–143; Juntunen 2004, 238.)

Vuonna 1997 lävistysbuumi iski musiikkifestivaaleille. Toiminta oli alkuun hyvinkin vastuutonta, sillä kaikki lävistykset tehtiin lävistyspysyllä, jopa kieleen ja nänneihin. Lävistyspysyjä ei muutenkaan suositella enää nykyään käytettäväksi, koska niiden käytöllä on mahdollista levittää hepatiittia ja kone tekee lävistyksen todella rajusti rikkoen ihoa. Se ei lävistysneulan tavoin poista ihoa, vaan koru runnoutuu ihon läpi. (Juntunen 2004, 239.)

Suomessa ei ole paljon pelkästään lävistämiseen tarkoitettuja liikkeitä, vaan usein ne ovat tatuointiliikkeiden yhteydessä. Siksi varsinkin Suomessa tatuoinnit ja lävistykset yhdistetään toisiinsa hyvin vahvasti. 2000-luvulla ei lävistäjillä ollut myöskään omaa liittoa, tatuojilla oli. Tästä syystä ikärajat vaihtelivat liikkeittäin. (Juntunen 2004, 239–240).

Vaikka lävistyskulttuurin leviäminen ja alkua vaikuttavat rankalta, nykyaikana lävistykset eivät aiheuta niin suuria tunnekuohuja tai leimaa ihmistä kuuluvaksi johonkin tiettyyn ihmisryhmään. Vaikka ihmiseltä löytyykin lävistyksiä, se ei ole merkki masokismista. Lävistyksistä on tullut hyväksytty ja normaali tapa koristautua. (Juntunen 2004, 241.)

4. Primitiiviset kehonmuokkaukset

Ihminen yrittää aina ylittää itsensä ja toiset ja on aina ollut kiinnostunut siitä, mihin ihmiskeho pystyy ja mitä kaikkea sillä voi tehdä. Ja olla rohkea, jopa uhkarohkea. Tatuoinnit, lävistykset ja primitiiviset muokkaukset ovat syntyneet erilaisista kauneusihanteista ja elämäntavoihin liittyvistä siirtymäriiteistä. Kehonmuokkaukset olivat uusi tapa kohdata maailma ja usko, sekä ikuinen keino luoda itselleen muisto. On melkein mahdotonta puhua pelkästään lävistämisestä, kun primitiiviset kehonmuokkaukset ja tatuoinnit ovat kulkeneet saman pitkän matkan yhdessä. (Hokkanen 2012, 6–18.)

Vielä 1900-luvun Kiinassa naisten jalkoja tyvistettiin. Tyvistäminen tehtiin yläluokkaisille naisille, sillä pieniä jalkoja ihailtiin ja ne olivat naisellisuuden mittari. Tämä toimenpide aiheutti jalan kasvamisen väärään asentoon, käveleminen vaikeutui, juokseminen oli mahdotonta ja kipu oli kokoaikaista. Pohjois-Amerikassa chinook-intiaanit muokkasivat lasten kalloja. Toimenpide täytyy aloittaa lapsen ollessa vauva, sillä vauvan luut ovat vielä pehmeitä. Tarkoituksena oli muotoilla takaraivo pitkäksi, taaksepäin kaartuvaksi ja otsa kaltevaksi muinaisen kauneusihanteen mukaan. Päänmuokkaaminen merkitsi ihmisen kuulumista ylempään yhteiskuntaluokkaan. Nämä Kehonmuokkaukset ovat onneksi unohtuneet, mutta ne luetaan silti kehonmuokkauksiin. Tällaiset kehonmuokkaukset ovat kuitenkin jättäneet jälkensä ja siksi lävistämistäkin karsastettiin pitkään lävistämiskulttuurin syntyessä. (Hokkanen 2012, 27–29.)

Turvallisempia ja tähän päiväänkin säilyneitä kehonmuokkauksia ovat esimerkiksi kielenhalkaisu. Ihmisen on mahdollista asentaa ihoonsa myös implantteja sekä muokata esimerkiksi korvansa muistuttamaan haltioiden korvia. Implanttien asentaminen ei ole uusi toimenpide ja tässä emme puhu esimerkiksi kauneusleikkauksissa käytettävistä rintaimplanteista. Näissä implanteissa ihon alle asennetaan nimen mukaisesti esimerkiksi metallikuulia ja toimenpide on paljon pienempi kuin plastiikkakirurgiassa. Myöskään kielen halkaisu ole uusi toimenpide ja se on nousemassa uudestaan muotiin. Ennen näitä toimenpiteitä alettiin tekemään, jotta päästäisiin lähemmäksi luontoa. Halkaistu kieli esimerkiksi muistuttaa käärmeen kieltä. Nämä prosessit ovat turvallisia tänä päivänä, jos on osaava tekijä, hygieeniset ja kirurgiselle toimenpiteelle sopivat tilat ja oikeanlaiset implantit. (Juntunen 2004, 242–243.) Hokkasen mukaan (2012, 6–18) primitiiviset muokkaukset, tatuoinnit ja lävistäminen ovat kulkeneet lähekkäin jo vuosisatoja.

4.1 Milloin tietää, että homma on lähtenyt lapasesta?

Homma on kehonmuokkauksissa lähtenyt lapasesta, kun se uhkaa elämää ja normaalia kehontoimintaa. Implantteja ei esimerkiksi edes harkita silmäluomiin laitettavaksi, koska vaarana on näkökyvyn menetys samoin kuin silmien tatuoinnissa. Ihminen voi tehdä keholleen mitä haluaa ja ihmiskeho kestää paljon. Pitäisi kuitenkin tietää, että keho ei kestä kaikkea. (Juntunen 2004, 242–243.)

Ihmisellä on itsemääräämisoikeutensa. Saat tehdä omalla kehollasi mitä haluat, kunhan et satuta muita tai itseäsi. Miksi ihminen haluaisi silpoa kehonsa tunnistamattomaksi ja toimimattomaksi vain siksi, että se on hänen kehonsa? Onko siinä enää kyse oman kehon koristamisesta vai jostain muusta? Minkälaisia kehonmuokkauksia on eettistä suorittaa ja minkä ikäisille ihmisille? Juntunen (2004, 241–242) haastatteleman Yazka Loven mukaan 2000-luvun alussa kirjoitettiin omaehtoisesta amputoinnista, jossa poistetaan täysin terve ruumiinosa. Toiminta mustasi lävistämisen ja lävistysten mainetta, kun muutamat alan ammattilaiset alkoivat puolustaa ihmisen oikeutta ruumiiseensa näin rankan asian tiimoilta.

Lävistäminen on kehonmuokkausta. Sillä tehdään ihoosi reikiä, jotka voivat jättää arven, vaikka koru poistettaisiinkin. Alun perin kehonmuokkauksia on alettu tehdä, jotta osoitettaisiin kuuluvansa johonkin. Heimoissa heimotatuoinnit tai jokin lävistys on saatu tultuaan esimerkiksi tiettyyn ikään. (Sharon, 2004.) Ihmisellä voi olla tänä päivänä paljonkin lävistyksiä ja tatuointeja ja hän on sosiaalisesti hyväksytty yksilö, aina näin ei ole ollut.

Ristiriitaisia tunteita herättäviä kehonmuokkauksia ovat esimerkiksi kielen halkaisu, korvien muokkaaminen haltiakorviksi sekä implantit. Implantit eroavat tässä siten, että ne voidaan myös poistaa ihon alta, jolloin kehonmuokkausta on todistamassa arpi. Kielen halkaisu tai korvien muokkaus eivät ole niin helposti poistettavissa tai muokattavissa takaisin. Juntunen (2004, 241–242) haastattelema Yazka Loven mielestä on hyvä, että lävistyksillä on suojaikäraja, jotta ihminen ei tee kehoonsa sellaisia muokkauksia, joita katuu muutaman vuoden päästä.

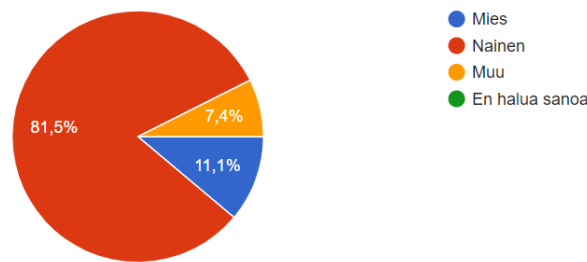
4.2 Lävistettyjen ja lävistäjien kyselyjen tulokset

Lähtiessäni tekemään kyselyä lävistetyille ihmisille halusin selvittää, onko ihmisillä ennakkoluuloja lävistyksiä ja muita lävistettyjä ihmisiä kohtaan ja jos ennakkoluuloja on, niin millaisia ne ovat (Liite 1, 38). Kyselyssä halusin myös kartoittaa ihmisten lävistysten määrää ja mitkä

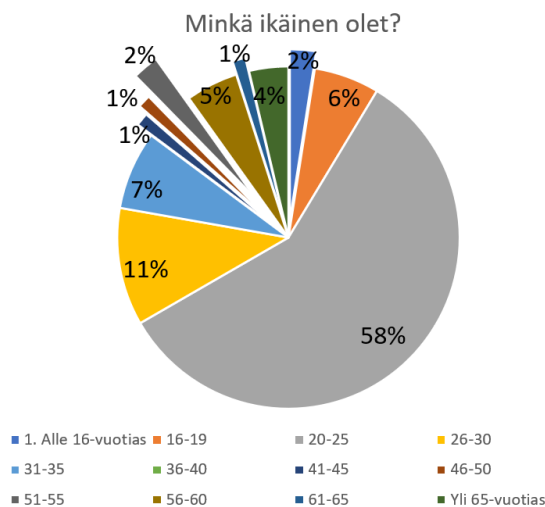
lävistykset ovat suosituimpia tänä päivänä. Jaoin kyselyn eri WhatsApp-ryhmissä ja Instagramissa, joissa sitä jaettiin vielä eteenpäin. Kyselyyn vastasi 81 ihmistä, alle 16-vuotiaasta yli 65-vuotiaaseen (Kuvio 2). 53 prosenttia vastanneista oli 20–25-vuotiaita, 11 prosenttia oli 26–30-vuotiaita. Mukana naisia oli yli 80 prosenttia, loput olivat miehiä ja muunsukupuolisia (Kuvio 1).

1. Oletko?

81 vastausta

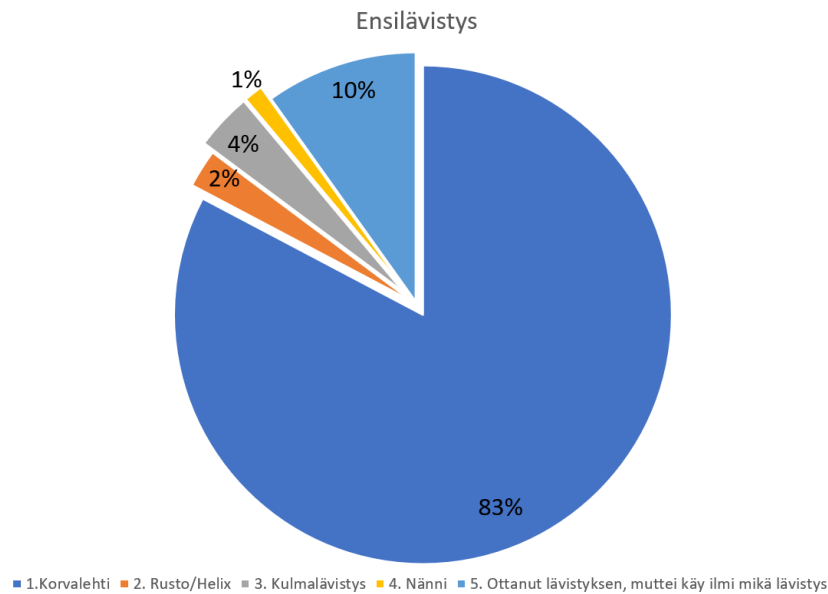
Kuvio 1 Sukupuolijaottelu, Kysely lävistetyille (Liedes 2021)

Kuvio 2 Ikä, Kysely lävistetyille (Liedes 2021)

Kaikilla kyselyyn vastanneilla oli jokin lävistys. 83 prosentilla vastanneista ensilävistysnä oli korvalehtilävistys, lopuilla se oli joko kulmalävistys tai jokin muu korva-alueen lävistys ja muutamalla ensikoruna oli myös nännilävistys (Kuvio 3, 24). 64 prosenttia vastanneista oli käynyt hankkimassa lävistyksensä ampumalla kultasepäntiikkeessä ja melkein kaikki loput

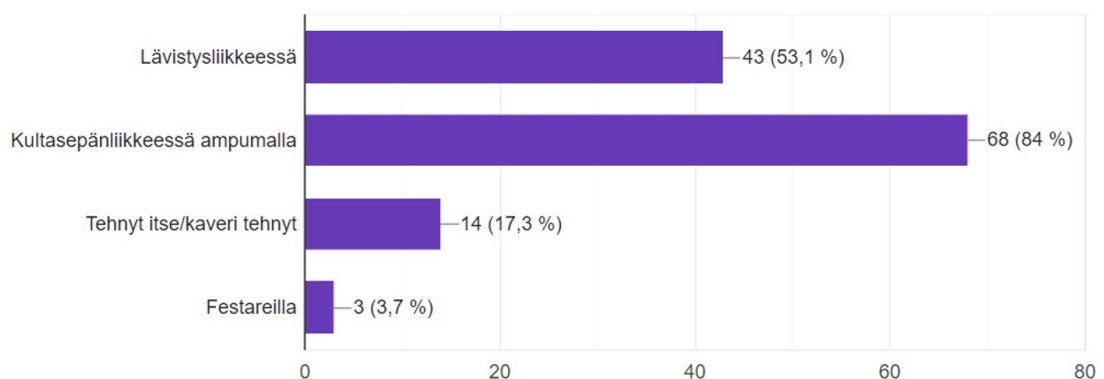
olivat käyneet lävistysliikkeessä sekä muutama vastannut oli myös tehnyt itse tai kaverin kanssa lävistyksensä (Kuvio 4, 24).

Kuvio 3 Ensilävistys, Kysely lävistetyille (Liedes 2021)

4. Missä olet ottanut lävistyksesi? (voit valita useamman)

81 vastausta

Kuvio 4 Missä olet ottanut lävistyksesi, Kysely lävistetyille (Liedes 2021)

Yli 50 prosentilla vastanneista oli useampia lävistyksiä. Suurimmalla prosentilla muutkin lävistykset sijoittuivat korvien seudulle, sillä suurimman osan mielestä muualle kasvoissa ja vartalossa sijoitetut lävistykset ovat epäkäytännöllisiä. Juuri tämä oli syynä suurimmalla

osalla, miksi he eivät halua korvalävistysten lisäksi muita lävistyksiä. Oli myös niitä, joiden mielestä kasvojen alueen lävistyksiset olivat ”rumia” ja ”luotaantyyöntäviä”. Osasin odottaa tätä, sillä lävistyksiset voivat herättää hyvinkin vahvoja tunteita esimerkiksi eri ikäpolven ihmisissä.

Yllättävää oli myös, että yli 80 prosenttia kyselyyn vastanneista tiesi kaikkien lävistyksiensä materiaalit. Ihmiset vastasivat myös hyvin tasaisesti myöntävästi ja kieltävästi kysymykseen ”9. Onko lävistyksillä tai niiden määrällä merkitystä?” (liite 1, 38). Erikoista oli kuitenkin se, että yli 70 prosentin mielestä ne eivät anna ihmisestä mitään erityistä tai negatiivista kuvaa, ennemminkin neutraalin tai ulospäin suuntautuneen kuvan. Odotin itse enemmän negatiivisia kommentteja lävistettyjä ihmisiä kohtaan.

Yli 60 prosentilla oli kasvanut jokin lävistys umpeen elämänsä aikana, mutta ei siksi, että siitä olisi haluttu eroon, vaan niin kävi vahingossa. Yli 70 prosentilla kyselyyn vastanneista ei ollut muita syitä lävistyksien hankinnalle kuin niiden esteettisyys. Muutama kyselyyn vastannut kuitenkin kertoi lävistyksien olevan keino ilmaista itseään ja ottaa keho takaisin omaan hallintaansa. Olin varma, että useammalla olisi ollut enemmänkin syitä lävistyksille kuin niiden ulkonäkö. Kyselyn viimeiset kysymykset olivat kuvakysymyksiä (liite 1, 39). Niillä halusin kerätä mahdollisista väri- ja muotomaailmoista tietoa, mitä voisin hyödyntää omia koruja suunnitellessani.

Lävistäjien kyselyn lähetin yli kahteenkymmeneen liikkeeseen, mutta vastauksia sain vain kymmeneltä lävistäjältä (liite 2, 37). En siis niin paljon kuin toivoin. Seuraan lävistäjiä ja lävistäjien töitä paljon sosiaalisessa mediassa, jossa itse asiassa tutustuin paremmin termiin Curated Ear Piercings. Se tarkoittaa jo olemassa olevien korvalävistysten kartoittamista ja uusien kokonaisuuksien luomista erilaisilla koruilla. Yhdysvalloissa on lävistäjiä ja koruntekijöitä, jotka ovat keskittäneet liiketoimintansa juuri tälle osa-alueelle. Halusinkin tietää, onko tämä trendi alkanut jo rantautumaan Suomeen. Kyselyssä kävi ilmi, kuinka nuoria suurin osa lävistäjistä on ja suurin osa heistä oli myös päätenyt lävistäjäksi niin sanotulla oppisopimuksella.

Liikkeiden suosituimmat lävistyskohteet olivat korva, napa ja nenä. Monet eivät halua suualueen lävistyksiä, koska ne voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa ikenille. Muutamissa Etelä-Suomen lävistysliikkeissä on alettu tehdä juuri korva- ja korvalävistyskartoituksia muun lävistämisen ohessa. Lävistyksiä ei haeta vain hetken mielijohteesta johonkin kohtaan korvaa, vaan niiden paikat suunnitellaan ja korut pohditaan yhteensopiviksi ja näyttäviksi kokonaisuuksiksi. Kyselyssä kävi ilmi, että tämmöiselle toiminnalle voisi olla tilaa tulevaisuuden

lävistysliikkeissä. Melkein kaikkien vastanneiden lävistäjien liikkeissä lävistyksien ensikoruina käytetään jotain muuta materiaalia kuin kirurgin terästä, kuten titaania.

4.3 Omat ideat ja matkani lävistysten maailmaan

Kun olin kymmenen, äitini kysyi minulta, haluaisinko korvareiät. Melkein kaikilla muilla ikäisilläni ja nuoremmillakin tytöillä oli korvakorut. Ennen sitä en halunnut korvalävistyksiä, koska niin monella muullakin tytöllä oli jo korvareiät ja tuntui, että asetun muiden kanssa samaan laatikkoon.

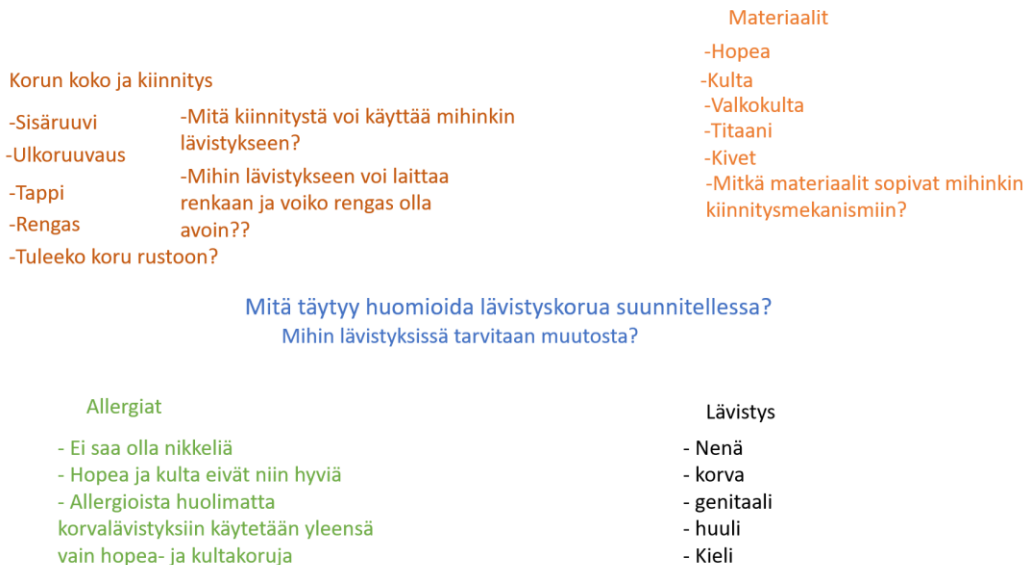
Otin kuitenkin korvareiät ja sain syntymäpäivälahjaksi monet parit korvakoruja. Noin vuoden päästä ensimmäisistä korvarei'istä äitini kysyi, haluaisiko toiset korvareiät, ja minähän halusin. Puolen vuoden päästä sain kolmannet korvareiät. Pian minulla oli jo melkoinen liuta lävistyksiä, melkein 15 jo pelkästään korvien alueella. Täyttäessäni 15 vuotta halusin nenäkorun, eikä äitini vastustanut ideaa. Hän varasi minulle lävistysajan ja tuli mukaani lävistäjälle, koska tarvitsin huoltajan luvan lävistykseen. Suojaikäraja lävistysliikkeissä on yleensä 16 vuotta, alle 16-vuotiaat eivät voi ottaa mitään lävistyksiä ilman huoltajan lupaa.

Tällä hetkellä minulla on 21 lävistystä korvissa ja nenässäni. Minulla oli myös napakoru, mutta kuten usein lävistyksille voi käydä, se kasvoi ulos. Minulla on aikomus hankkia vielä muutamia lävistyksiä, joista olen haaveillut jo monia vuosia, mutta minullakin on alkanut vuosien aikana jännittämään varsinkin tulehtuneiden ja yhden uloskasvaneen lävistyksen takia.

Tahdon luoda sellaisia lävistyskoruja, jotka eivät vaivaisi ollessaan paikallaan. Sellaisia koruja, jotka ovat näyttäviä, mutta eivät liian suurikokoisia tai huonolla tavalla silmiin pistäviä. Toivoisin myös, että Suomessa ihmiset keskittyisivät enemmän juuri lävistyskorujen laatuun ja materiaaleihin.

Kun lähdetään suunnittelemaan ja toteuttamaan lävistyskorua, on otettava huomioon lävistyksen sijainti, mitä materiaalia voi käyttää. Tämän vuoksi tein itselleni pienen ajatuskartan aiheesta (kuva 11). Korvalävistyksset ovat yleensä niin sanotusti huolettomampia kuin muut lävistyksset. Korvalehteen tuleviin koruihin ei tarvitse välttämättä tehdä ruuvattavia mekanismeja, sillä korun vaihtaminen on helpompaa ja korvalehdessä koru ei tule hankaamaan kuten huulikoruissa, jossa koru hankaa ikeniä. Korvalehtilävistyksillä on silti paljon pienempi

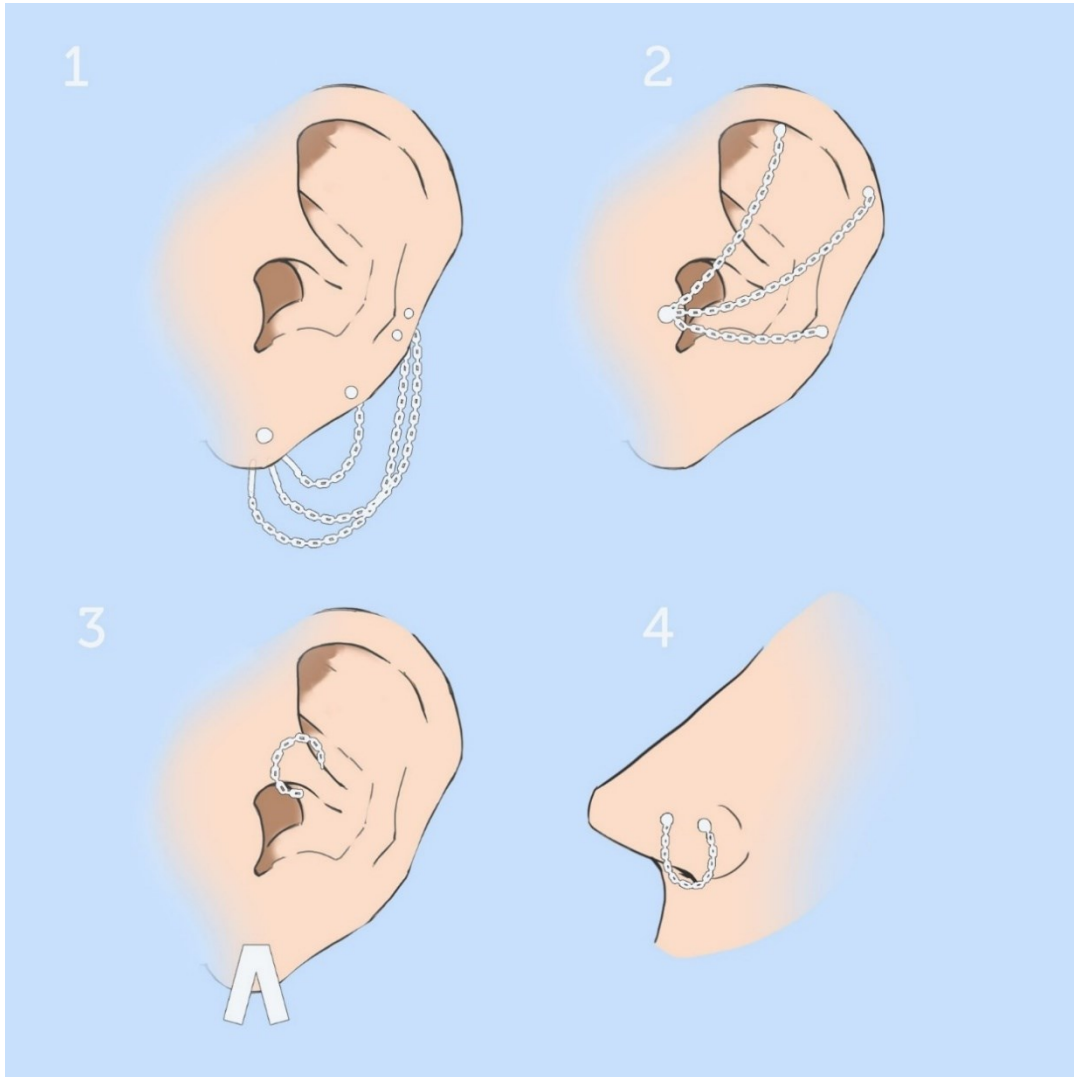
todennäköisyys tulehtua, ja ne paranevat huomattavasti nopeammin kuin korvan rustoon tehtävät lävistykset. (Angel, 2009, 82–85.)

Kuva 11 ajatuskartta, (Liedes, 2021)

Lähtiessäni suunnittelemaan lävistyskoruja täytyy ottaa huomioon paljon asioita, esimerkiksi mihin kohtaan kehoa koru tulee ja minkälainen lävistyskoru siihen sopii aiheuttamatta liikaa räsytystä. Omat lävistykset keskittyvät juuri korvien ja nenän alueille. Myös kyselyyn vastaajien kesken nämä alueet olivat ne, joilta lävistyksiä löytyy eniten (liite 2, 39). Siksi halusin lähteä kokoamaan ja suunnittelemaan juuri korvien alueelle hilttyjä lävistyskarttoja ja lävistyskoruja, joita voisi käyttää arkena ja jotka sopisivat myös juhlaan.

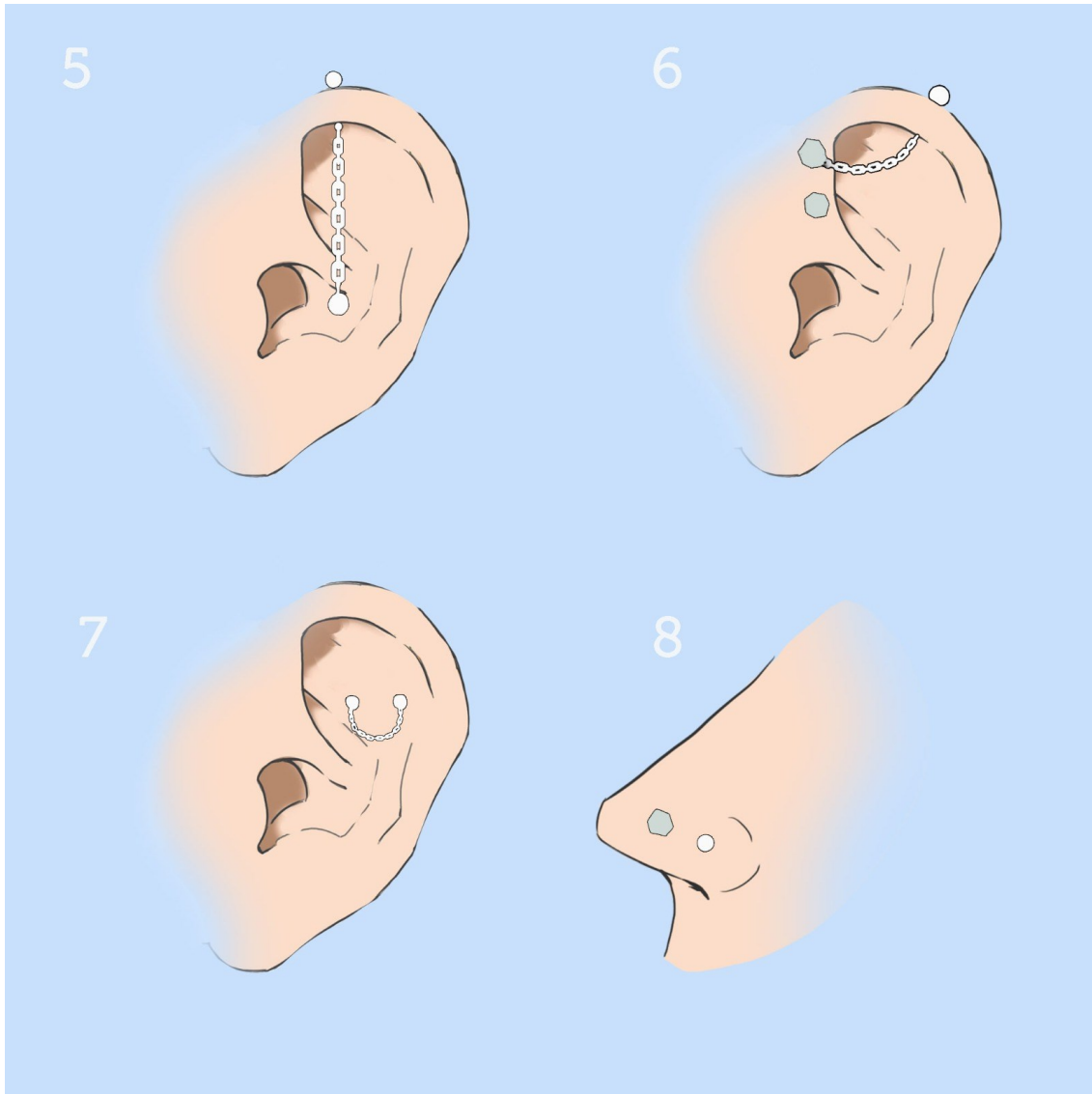
Lähtökohtana suunnitteluprosessilleni oli, että korut sopisivat tilanteeseen kuin tilanteeseen herättämättä liikaa tai vääränlaista huomiota. Tahdon korujen herättävän huomiota, mutta ihastunutta huomiota. Korut eivät välttämättä paljastaisi, kuinka monta lävistystä heidän kantajallaan on. Koruilla voidaan luoda illuusio, joka voi antaa kuvan useammasta lävistyksestä. Voidaan esimerkiksi valmistaa spiraalin mallinen korvarengas, jolla tämä illuusio voidaan toteuttaa.

Kuva 12 Koruprototyyppejä 1 (Liedes, 2021)

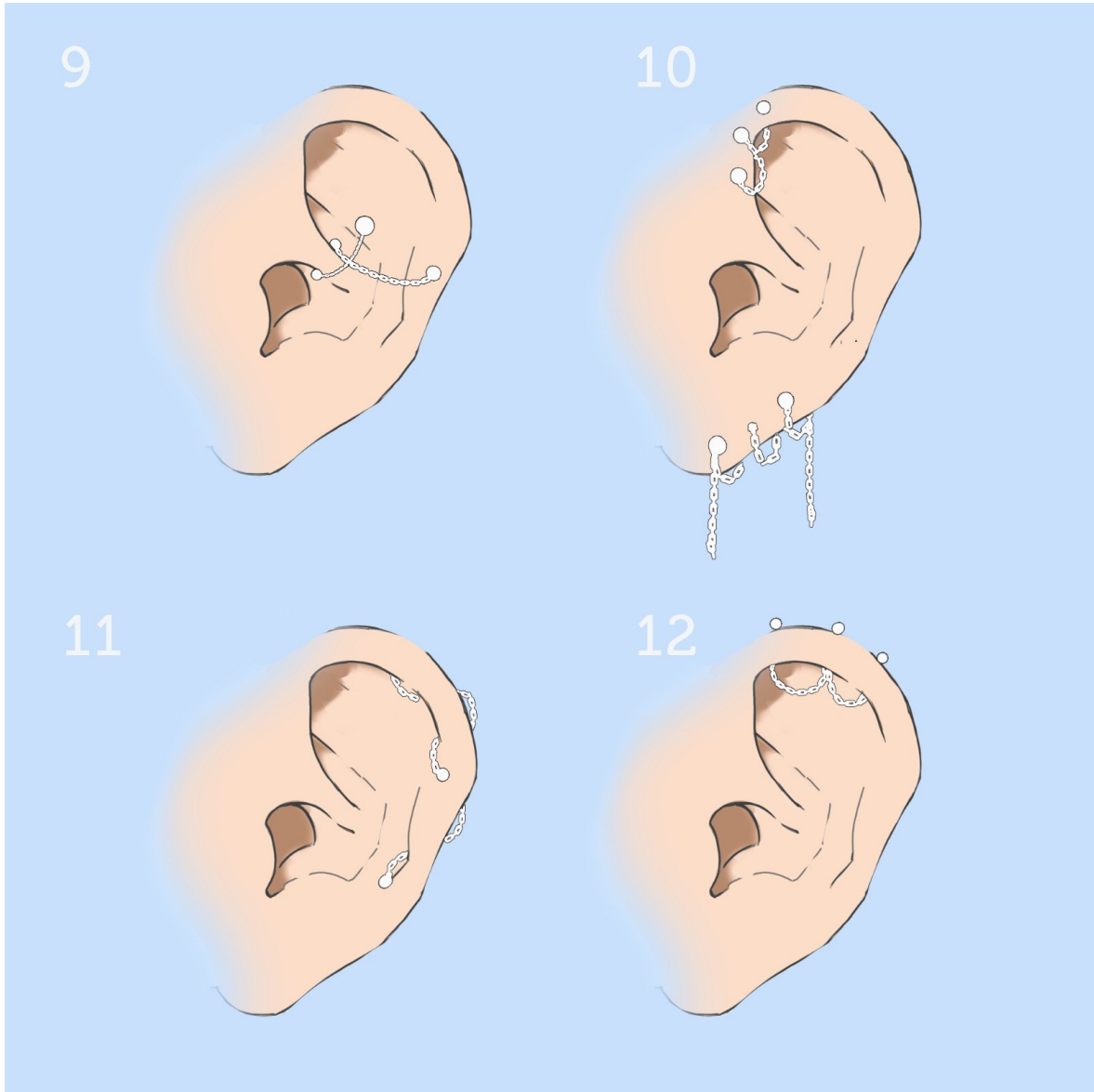
Ensimmäiset prototyypit näkyvät yllä olevassa kuvassa (kuva 12). Käytin suunnittelussa paljon hyödyksi ketjua. Ketju yhdistää lävistyksiä toisiinsa ja voi tuoda mahdollisella kulmikkoudella lisäkiiltoa korvaan ja nenään. Ketjun lisäksi käytin yksinkertaisia hopeapuolipalloja varsinaisina lävistyskoruina. Uskon kuitenkin, että lävistyksen läpi menevät korut olisi järkevintä valmistaa esimerkiksi valkokullasta.

Prototyypikoruissa 6 ja 8 olen suunnitellut lasin yhdistämistä lävistyskoruihin (kuva 13, 33). Minulla on kokemusta lasin sulatuksesta, ja haluaisin yhdistää lasin useampiin lävistyskoruihin. Mitään urauurtavaa suunnitelmaa tai ideaa en keksinyt vielä tässä vaiheessa. Korusuunnitelmani ja lävistyskarttani ovat yksinkertaisia, mutta mielestäni se ei ole huono asia. Yksinkertaisuus kantaa pitkälle, ja pienillä muutoksilla voi saada aikaan paljon.

Kuva 13 Koruprototyyppejä 2 (Liedes, 2021)

Viimeisessä suunnitelmassa olen käyttänyt hieman erikoisempia korvalävistyksiä (kuva 14, 34). Kaikissa prototyypisuunnitelmissani on ketjua, jolla halusin luoda jatkuvuutta. Lisäksi teettämäni kyselyn perusteella ihmiset valitsivat eniten kuvia, joissa korut olivat roikkuvia (liite 2, kysymys 15, 39). Lisäksi ketjun kokoa, mallia ja pituutta muotoilemalla voi mielestäni luoda sellaisia koruja, joita miehetkin voisivat haluta käyttää.

Kuva 14 koruprototyyppejä 3 (Liedes, 2021)

5. Pohdinta

Aloittaessani opinnäytetyötä tiesin vain, aiheen täytyy liittyä jotenkin lävistyksiin. Olen aina rakastanut lävistyksiä. Lävistämisen historia ja lävistyskulttuuri olivat myös sellainen aihe, josta ei itsessään paljon opinnäytetöitä löytynyt. Halusin myös, että opinnäytteestä olisi minulle hyötyä tulevaisuutta ajatellen ja tästä sain syyn tutkia lävistämiskulttuuria ja lävistyskorujen historiaa syvemmin.

Prosessini oli pitkä ja vaativa. Tarvittavan tiedon etsiminen ja löytäminen lähteistä oli mielenkiintoista, sillä lävistyksien ja lävistämisen historia on ollut värikästä ja se on kulkenut alusta asti jonkin muun kehonmuokkauksen rinnalla. Lävistämisestä pelkästään ei löydy samalla mittakaavalla tietoa kuin esimerkiksi tatuoinneista, siksi halusinkin keskittyä juuri lävistyksiin ja lävistyskoruihin.

Vaikka oikeanlaisen tiedon löytäminen ja kerääminen olikin välillä haastavaa, olen tyytyväinen lopputulokseen. Sain selville, mitä halusinkin tietää. Opin paljon varsinkin Suomen lävistyskulttuurin syntymästä. Sain paljon tietoa lävistyskoruista ja niiden kehittämisestä tähän päivään. Sen ansiosta ymmärsin myös, että niin kuin lävistämiskulttuurikin on liikkunut Yhdysvalloista Suomeen noin vuosikymmen myöhemmin sen syntymästä, mahdolliset tulevat uudet trendit saapuvat aina viiveellä Suomeen. Vaikka lävistäminen on monia tuhansia vuosia vanha tapa, länsimäisen lävistys- ja lävistyskorukulttuurin historia ulottuu vain 50 vuoden taakse ja Suomessa sen historia on vielä lyhyempi.

Ennen opinnäytetyötäni luulin tietäväni paljon lävistyksistä. Kävi ilmi, etten todella tiennyt. Työtä tehdessä koin paljon oppimisen hetkiä ja aiheita oli vaikea rajata. Sain kuitenkin selville sellaisia asioita lävistyskoruista ja lävistyshistoriasta, mitä lähdinkin selvittämään. Haluan myös uskoa, että tästä kaikesta on minulle hyötyä valitsemallani uralla muotoilijana, toivottavasti ainakin korujen teon ja suunnittelun parissa. Sain esimerkiksi paljon kokemusta digitaalisesta piirtämisestä tehdessäni prototyyppi korukuvia ja olen niistä erityisen ylpeä. Haluan oppia valmistamaan lävistyskoruja ja löydetyn tiedon ja kyselyjen avulla tiedän, mitkä lävistyskorutekniikat ovat minulle hyödyllisiä. Kyselyjen avulla sain myös enemmän kiinni siitä, millaisille koruille voisi olla lävistyskorumarkkinoilla kysyntää. Toivon, että opinnäytetyöstäni on hyötyä ja iloa jollekin lävistyksistä ja lävistyskoruista kiinnostuneelle.

Lähteet

Angel, Elayne 2009. The Piercing Bible. New York: Crossing Press, Random House New York.

Hokkanen, Jouni 2012. Lävistetyt. Helsinki: Like Kustannus.

Juntunen, Juho K. 2004. Tatuoitu. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Thorne, R. 2010. Body piercing. Lontoo: Apple Press.

Langlois, Krista 2019. Florence: Culture, National Geographic. 2,000-year-old tattoo needle identified by archaeologists. National Geographic-verkkolehti 28.2.2019. <https://www.nationalgeographic.com/culture/article/ancient-tattoo-needle-southwest-archaeology>. Viitattu 2.10.2021.

Guynup, Sharon 2004. Culture, National Geographic. Scarification: Ancient Body Art Leaving New Marks. National Geographic-verkkolehti 28.7.2004. <https://www.nationalgeographic.com/science/article/scarification-ancient-body-art-leaving-new-marks>. Viitattu 20.11.2021.

Kuvaluetelo

Kansikuva. Liedes, Siru 2021. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva arkisto

Kuva 1. Liedes, Siru 2021. Huulilävistys kartta. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 2. Liedes, Siru 2021. Huulilävistys kartta 2. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 3. Liedes, Siru 2021. Korvalävistys kartta. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 4. Liedes, Siru 2021. Nenälävistys kartta. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 5. Pennington-pihdit. (porpeller, Dreamstime.com) Saatavissa:

https://www.google.com/search?q=pennington%20for-cep&tbm=isch&hl=fi&tbs=il:ol&sa=X&ved=0CAAQ1vwEahcKEwjg8t_w77X0AhU-AAAAHQAAAAAQAg&biw=2543&bih=1297#imgrc=-s4ta7Eh3VW60M

Kuva 6. Liedes, Siru 2021. Tulehtunut korvalävistys. Saatavilla: <https://piercinghq.com.au/client-support-portal/piercing-aftercare-support/>

Kuva 7. Liedes, Siru 2021. Korvakorun hopeatausta. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 8. Liedes, Siru 2021. Lävistyskoru sisäkierteellä. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 9. Liedes, Siru 2021. Lävistyskoru ulkokierteellä. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 10. Liedes, Siru 2021. Lävistyskoru napsautus mekanismilla. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 11. Liedes, Siru 2021. Ajatuskartta prototyypeille. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 12. Liedes, Siru 2021. Koruprototyyppejä 1. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 13. Liedes, Siru 2021. Koruprototyyppejä 2. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Kuva 14. Liedes, Siru 2021. Koruprototyyppejä 3. Digikuva. Kuopio: Siru Liedeksen kuva-arkisto.

Liitteet

Kysely lävistäjille

1. Oletko?
mies, nainen, muu, en halua sanoa
  2. Minkä ikäinen olet?
  3. Miten sinusta tuli lävistäjä?
  4. Kauanko opiskelit lävistämistä, miten ja missä opit lävistämään?
  5. Minkä ikäisiä lävistettäviä teillä keskimäärin käy? (Voit valita useamman.)
  6. Mikä on alikäraja lävistyksen ottajalle liikkeessänne?
  7. Kuvaile tyypillistä asiakasta liikkeessänne.
  8. Mitkä ovat suosituimmat lävistykset, mitä otetaan? (3-5)
  9. Onko ihmisillä muita erityisiä syitä ottaa lävistyksiä, kuin ulkonäkösyitä? (jokin ylitetty virstanpylväs/itsensä palkitseminen tms.)
  10. Mitä materiaalia ensikorut ovat?
  11. Miksi ensikorut ovat ruuvattavia koruja myös korvareikiä ottaessa?
  12. Uskotko että erilaisille lävistyskoruille ja ns. lävistystaiteelle olisi kysyntää Suomessa? (esim. asiakas saapuu ilman lävistyksiä ja suunnitellaan yhdessä koruyhdistelmät ja lävistettävät paikat. Curated Ear Piercings)
-
13. Onko sinulla ollut asiakkaita, jotka haluavat konsultoida ja luoda lävistyskarttaa, vai tulevatko asiakkaat hakemaan aina vain sen yhden tietyn lävistyksen ns. konsultoimatta lävistäjää?
  14. Minkälaiset korut menevät liikkeessänne parhaiten kaupaksi? (väri, muoto, rengas, hupi...)

Kysely lävistetyille

1. Oletko?

mies, nainen, muu, en halua sanoa

2. Minkä ikäinen olet?

3. Mikä oli ensimmäinen lävistyksesi? (korvakorut lasketaan myös) ja minkä ikäinen olit silloin?

4. Missä olet ottanut lävistyksesi? (voit valita useamman)

5. Mitä lävistyksiä sinulla on?

6. Mitä lävistystä et ottaisi ja miksi?

7. Tiedätkö mitä materiaalia lävistyskorusi ovat?

8. Jos valitsit kyllä, niin mitä materiaalia ne ovat ja kerro myös, missä lävistyksessä ne ovat? (Jos vastasit edelliseen kysymykseen ei, mene suoraan kysymykseen 9)

9. Onko lävistyksillä tai niiden määrällä mielestäsi merkitystä?

10. Antavatko ne ihmisestä sinulle tietyn kuvan? Minkälaisen mielikuvan saat ihmisestä, jolla on paljon lävistyksiä?

11. Onko sinulla jotain lävistystä, jonka olet nuorempana hankkinut ja sitten antanut sen kasvaa umpeen? Minkä ikäinen olit lävistystä ottaessa? Miksi olet antanut lävistyksen kasvaa umpeen?

12. Onko lävistyksilläsi muita syitä, kuin niiden esteettisyys?

13. Miten kuvailisit tyyliäsi? (Esim, värikäs, minimalistinen, rento, klassinen...)

14. Mikä seuraavista pinnoista on eniten mieleesi?

15. Mikä seuraavista lävistys- ja korusekoituksista on eniten mieleesi?

